

Venezuela

Duben 2020

Venezuela před Chávezem

- Dlouhodobá tradice demokracie – Chávez devátým demokraticky zvoleným prezidentem v řadě
- Hlavní síly: Demokratická akce (AD), Sociálně-křesťanská strana (COPEI)
- Leden 1957 – ukončení junty v čele s generálem Marcosem Perézem Jimenézem
- Dohoda Punto Fijo – rozdělení a sdílení moci ve všech možných sférách

Vojenský puč z roku 1992

- U moci režim prezidenta Pereze, vysoká korupce a špatné ekonomické výsledky
- Chávez jedním z důstojníků Bolívarského revolučního hnutí
- Puč neúspěšný Chávez tráví 18 měsíců ve vězení, poté dostává milost od prezidenta Caldery

Faktory umožňující nástup Cháveze

- Vysoká míra chudoby v zemi (v roce 1999 až 80%)
- Dlouhodobá nespokojenost s ekonomickými výsledky – příjmy z ropy, ale žádný dopad na obyvatele
- Nespokojenost s rigidní politickou situací

Chávez jako osobnost

- Mestizo – přitažlivý pro chudé
- Často mluvil o svém chudém původu
- Buduje si antikapitalistickou a antiimperialistickou image
- Vzhlížel k Bolívarovi, Castrovi, Guevarovi

Volby 1998

- Chávez v čele Hnutí V. republiky
- Vítězí s 57% hlasů
- Vítězství s programem „bolívarské revoluce“
- Vyhláší „novou demokracii“, konec vlády „pištících prasat“ a „Hoodů Robinů“
- Referendum o nové ústavě, ta následně dalším referendem schválena
- „Co moji rivalové nechápou je, že Hugo Chávez není Chávez, ale venezuelský lid.“
- Následují další prezidentské volby, šestiletý mandát

Důvody puče z roku 2002

- Chávezova popularita prudce klesla (z 80% po volbách na 30% krátce před pučem)
- Nepřátelé v zahraniční politice (úzké vztahy s Kubou a Lybií, Bush bojuje „terorem proti teroru“)
- Snaha ovládnout ropný průmysl – reakce ze strany podnikatelských kruhů
- Opozice, bývalý režim, podnikatelé a církve proti Chávezovi

Puč 2002

- Impulzem krvavé potlačení demonstrace a stávky proti Chávezovým pokusům o zvýšení vlivu v PDSVA
- Chávez odstraněn armádou, na jeho místo nastupuje Pedro Carmona
- Zrušena ústava, rozpuštěno Shromáždění – rozsáhlé demonstrace na podporu Cháveze, část armády otáčí
- Po 48 hodinách se Chávez vrací do úřadu

Referendum 2004

- Možnost odstranění Cháveze nevojenskou cestou
- Článek 72 – možnost hlasovat o ukončení mandátu po jeho polovině
- Za odvolání musí být více lidí, než pro prezidenta hlasovalo ve volbách, musí být nadpoloviční většina hlasujících a účast 25%
- Složitá cesta k referendu – nutno sehnat podpisy 20% voličů (2,4 milionu) – Národní volební rada odmítala uznat
- Chávez nakonec úřad uhájil

Parlamentní volby v roce 2005

- Opozice na protest proti Chávezovi stáhla všechny kandidátky
- Výsledkem je všech 167 křesel pro Cháveze a levici
- V roce 2006 Chávez znovuzvolen a posílil - držel prakticky veškerou politickou moc v zemi

Ústavní referendum 2007

- První velká Chávezova prohra
- Snaha o posílení své pozice jako prezidenta, oslabení centrální banky či posílení státu v oblasti vyvlastnění
- Prohra poměrně těsná, ale ukazuje změnu nálady ve společnosti

Lokální volby 2008

- Důkaz štěpení společnosti, opozice získává 5 z 22 regionů
- Bohaté regiony volí opozici
- Ztráta Caracasu

Ústavní referendum 2009

- 54% pro
- Hlavní změna – možnost dalších mandátů
- Motto č. 1 - „Chávez nás miluje a my splácíme lásku láskou“
- Chávez si o další možný mandát řekl, aby mohl dokončit Venezuelskou revoluci

Volby v roce 2010

- PSUV získává 96 mandátů ze 165
- MUD 65 křesel
- Výsledky daleko těsnější, rozdíl dán přepočtem hlasů
- Chávez ztratil 2/3 většinu

Obama a Chávez

- Náznak zlepšení vztahů – duben 2009 Summit Amerik
- V reálu k výraznému zlepšení nedochází – Obama nazván ignorantem
- V porovnání s Bushem ale výrazný pokrok

Ropa jako zdroj Chávezovy síly

- Venezuela je díky příjmům z ropy jednou z nejbohatších lidí LA
- Závislost na světových cenách
- Nástroj zahraniční politiky
- Umožňuje mu provádění sociálně zaměřených programů, jakkoli málo provázaných
- Je nástrojem pro šíření vlivu v zahraničí – ALBA – Bolívie, Kuba
- Maduro má situaci daleko složitější, ceny ropy nyní dole

Oil price hits 18-year low

Brent crude, US dollars per barrel

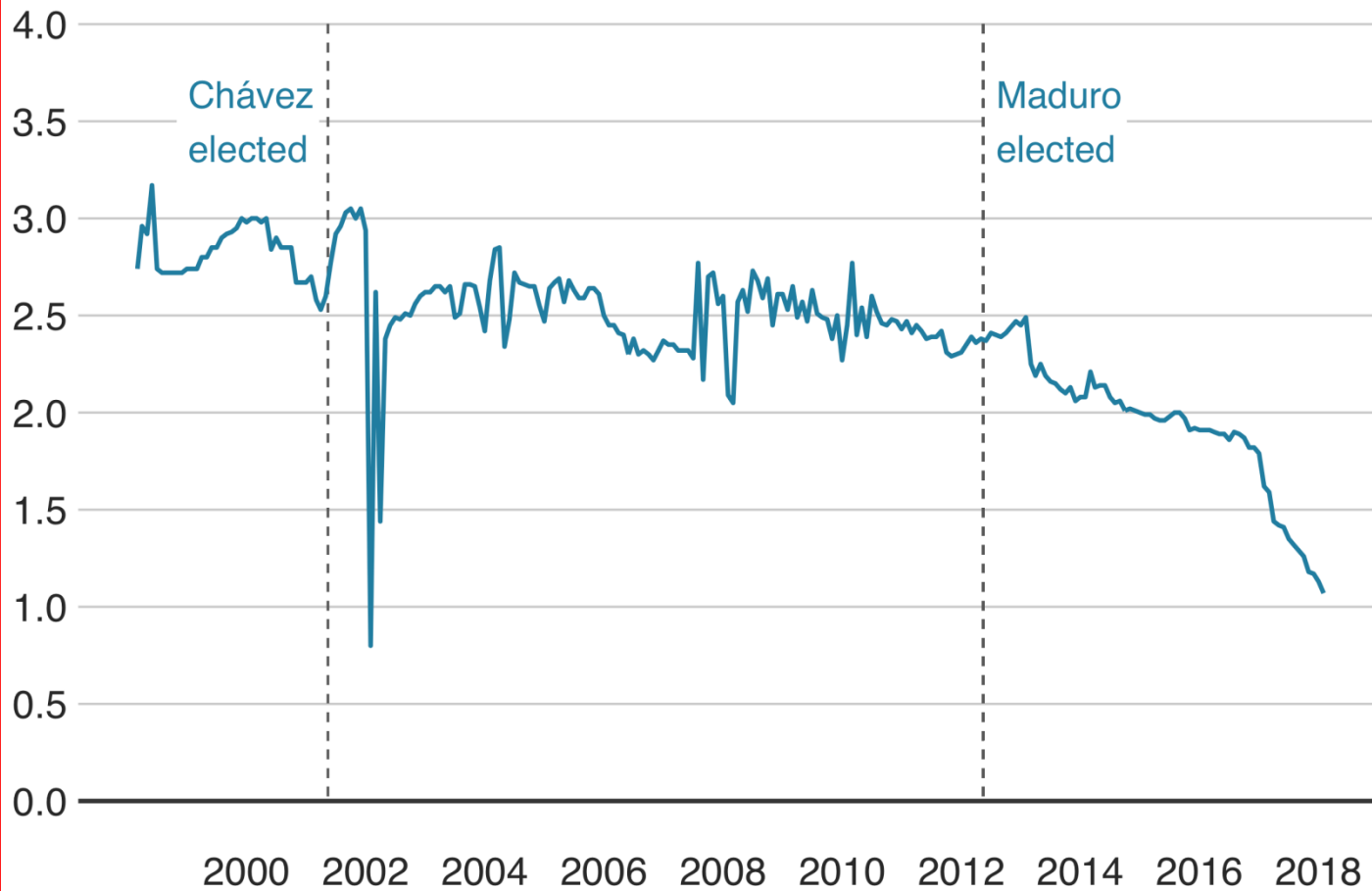

Source: Bloomberg, 30 March 2020, 08:30 GMT

BBC

Oil production is falling

Millions of barrels per day

Source: OPEC

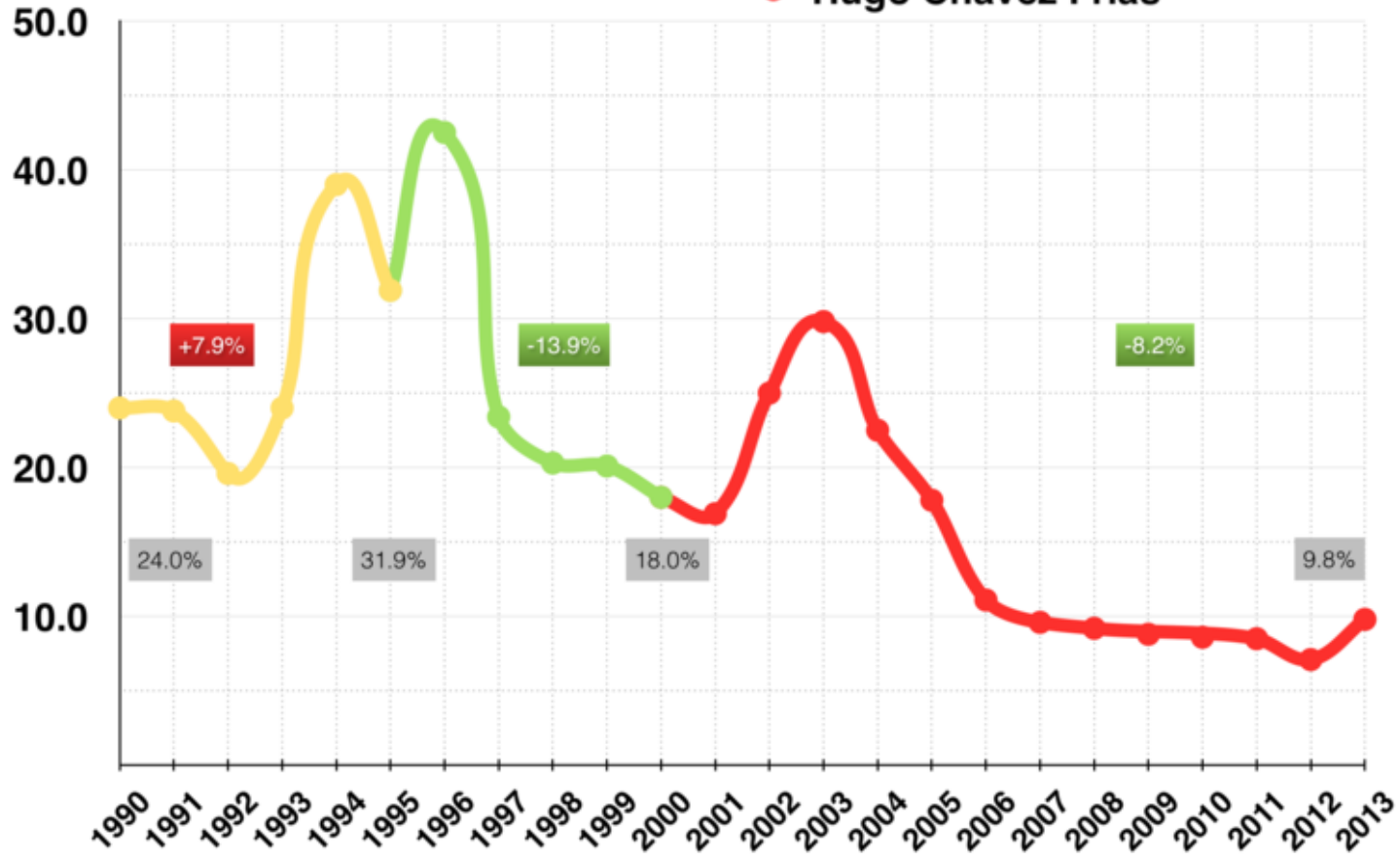
BBC

Chávezovy mise

- Mise – sociální programy určené nejchudším
- Barrio Adentro – zdravotnictví
- Mercal – dotované potraviny
- Robinson – boj proti analfabetismu
- Ribas – podpora středního vzdělávání

Extreme poverty rate in Venezuela (%)

- Carlos Andrés Pérez Rodríguez
- Rafael Caldera Rodríguez
- Hugo Chávez Frías

Asymetrická válka

- Koncept, jak se ubránit případnému pokusu o puč či o odstranění zvenčí
- Rozsáhlé zbrojení
- Vycvičování okruhu věrných – milice – dnes colectivos jedním ze zdrojů Madurovy moci
- Na zbrojení reagovaly i okolní státy

Henrique Capriles

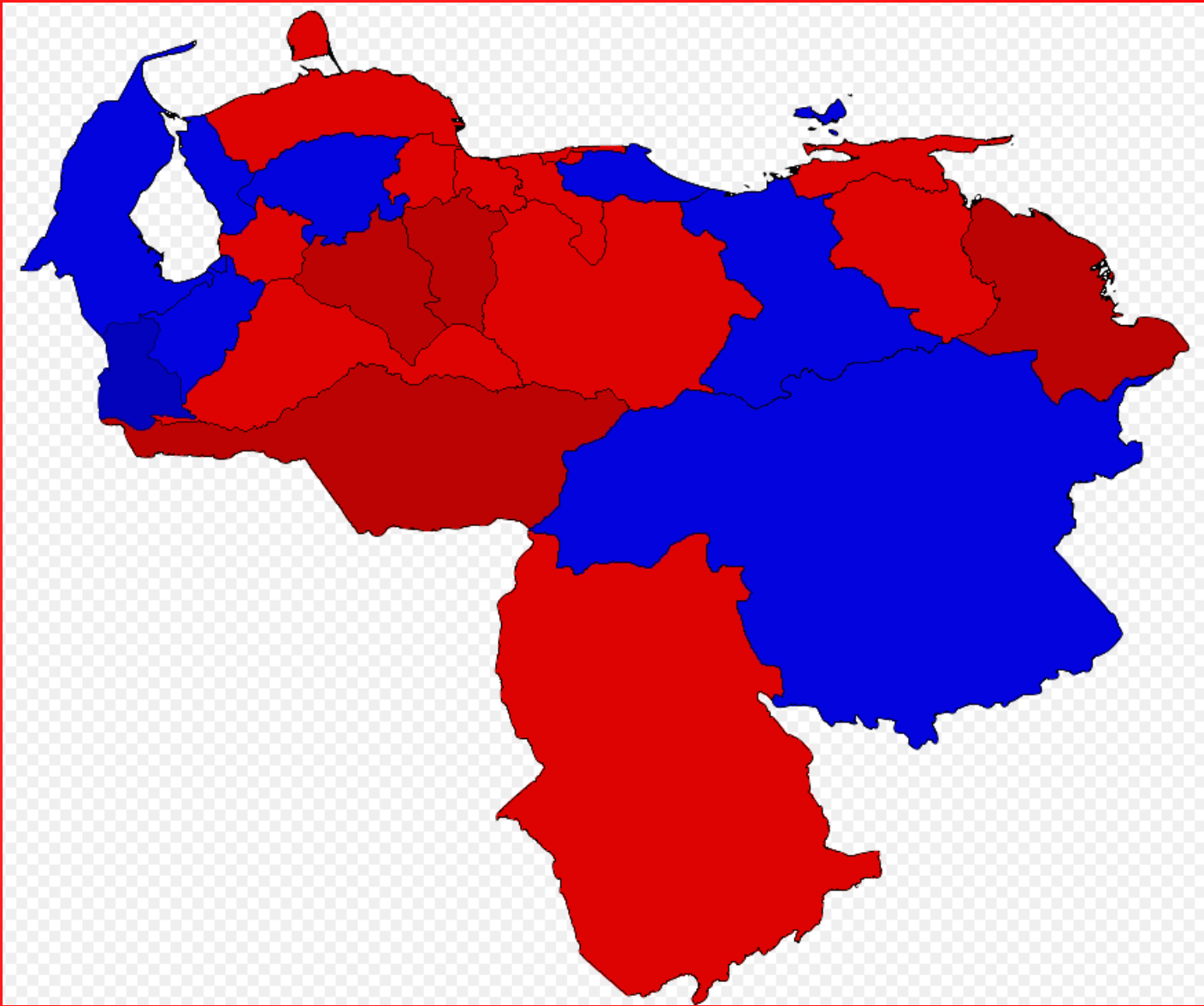
- Společný kandidát MUD do voleb v prosinci 2012
- Mladý kandidát nespojený s korupčním obdobím před Chávezem
- Guvernér státu Miranda, člen Primero Justicia
- Středový politik (ale vzorem Lula)
- S Chávezem prohrál 55-45%
- Delší dobu byl vůdcem venezuelské opozice
- Nyní je mu bráněno vykonávat veřejné funkce

Nicolas Maduro

- Chávezův dlouhodobý souputník
- Původně řidič autobusu
- Za Cháveze ministr zahraničí a posléze viceprezident
- Chávezem určen jako nástupník
- Těsný vítěz voleb v roce 2013
- http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=GsxgG42GEDE

Dubnové volby 2013

- Velmi těsné vítězství Madura – 50,61% hlasů
- V absolutních číslech 225.000 hlasů
- Capriles vyhrál v osmi státech
- Volební účast se příliš nelišila – Capriles tak dokázal přetáhnout část voličů, kteří v předchozích volbách volili Cháveze

Parlamentní volby 2015

- Maduro poražen MUD
- MUD má nyní v parlamentu supervětšinu
- Problémem MUD je, že se jedná o velmi nesourodý slepenec stran s často odlišnými zájmy – konzervativci + nechávistická levice
- Nejsilnějším pojítkem je odpor proti Madurovi
- Jediným pojítkem je odpor proti Chávezům
- Vytvoření Ústavodárného shromáždění jako paralelního parlamentu

Prezidentské volby 2018

- Proběhly v květnu
- Opozice se jich z velké části neúčastnila
- Jediný reálný protikandidát byl Henri Falcón
- Otázka férovosti voleb – kritizováno ze zahraničí

Juan Guaidó

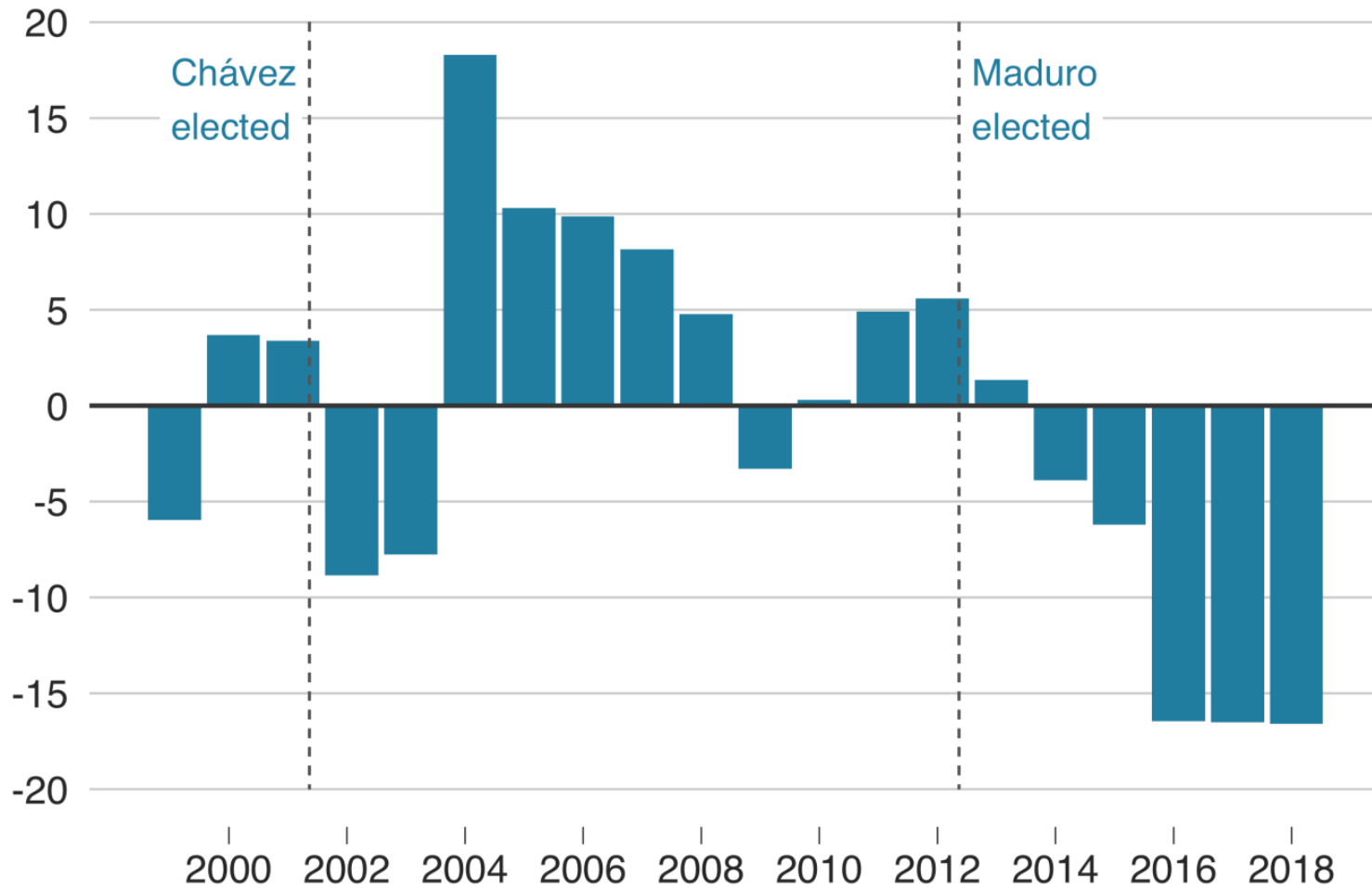
- Předseda parlamentu
- V lednu 2019 se prohlásil prezidentem na základě neplatných voleb 2018
- Podpora na západní hemisféře a v Evropě
- Dokázal mobilizovat lidi k protestům
- Nyní zjevná ztráta momenta

Venezuela dnes

- Maduro má podporu méně než 10 procent obyvatel
- Eroze demokratických institucí – opozice ovládá parlament, ale je jí to k ničemu
- Špatná ekonomická situace – od roku 2014 setrvalá kontrakce ekonomiky
- Vysoká inflace – za rok 2018 se odhaduje až na 1.000.000%
- Polarizovaná společnost
- Vysoká kriminalita
- Problémy v ropném sektoru – úpadek produkce
- Obrovská role armády ve společnosti
- Otázka řešení

Venezuela's economy collapsed under Maduro

% GDP growth

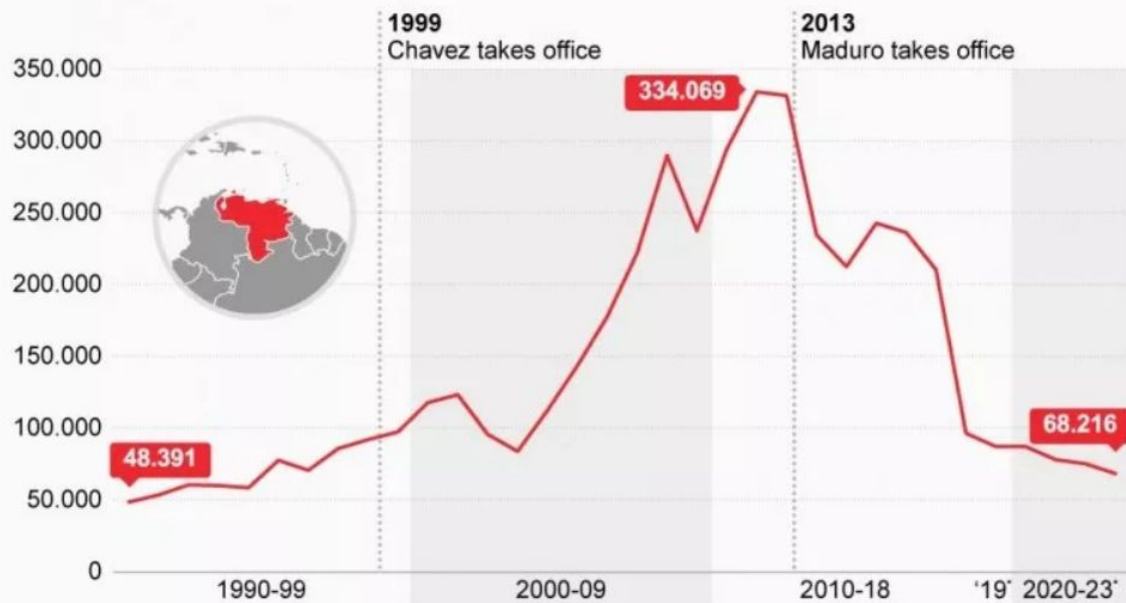
Source: Banco Central de Venezuela

BBC

Boom Under Chavez, Decline Under Maduro

Gross domestic product in Venezuela in current prices (in billion U.S. dollars)

* projected

@StatistaCharts

Source: IMF

statista

The Statistics Portal
www.statista.com

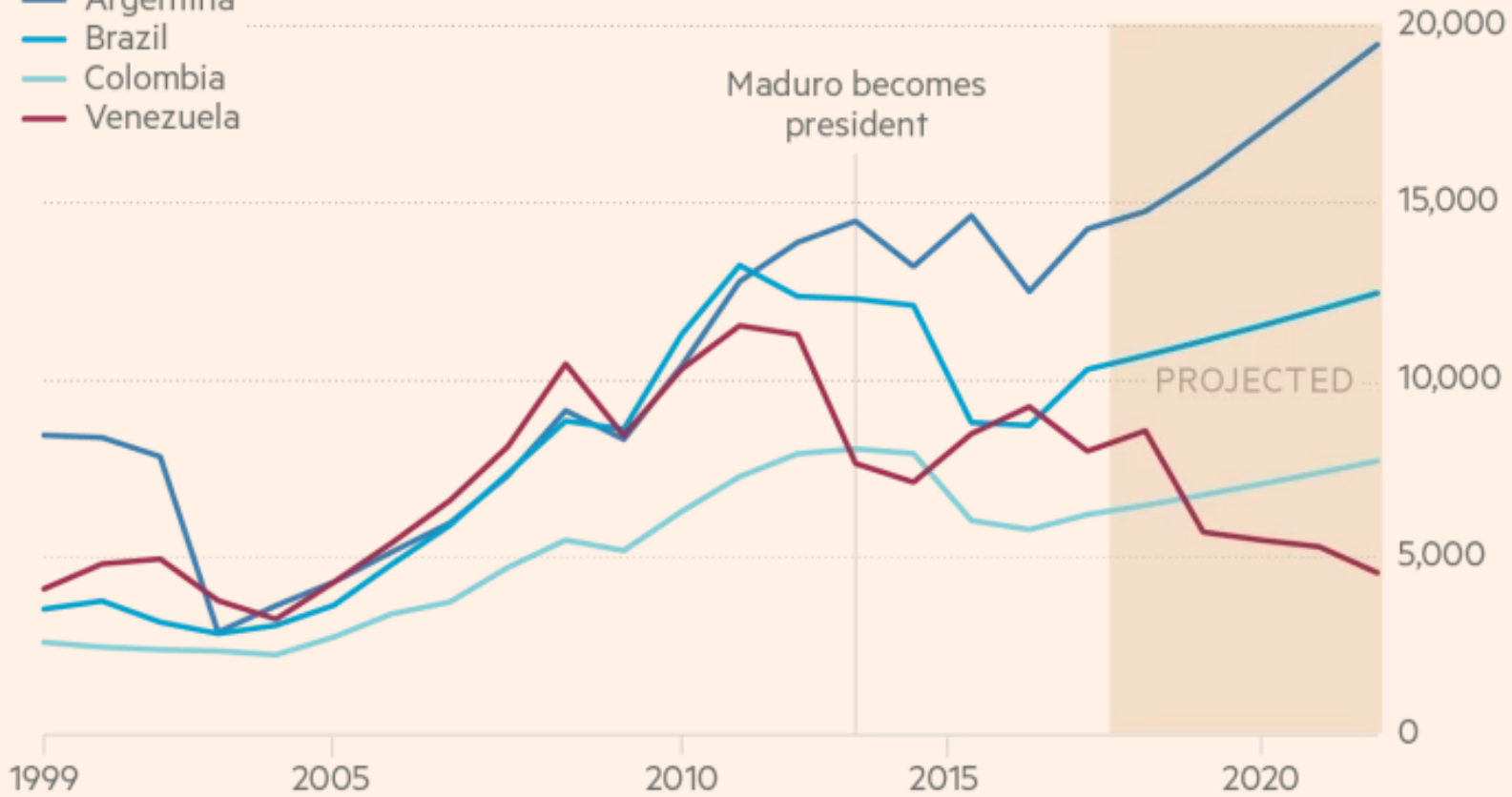
Graphs show how Venezuela's economy was empowered by late President Hugo Chávez, but sharply declined amid government mismanagement, falling oil prices and U.S. sanctions under President Nicolás Maduro.

STATISTA

Oil-rich Venezuela will have a lower per-capita GDP than its peers

GDP per capita in current US dollars

- Argentina
- Brazil
- Colombia
- Venezuela

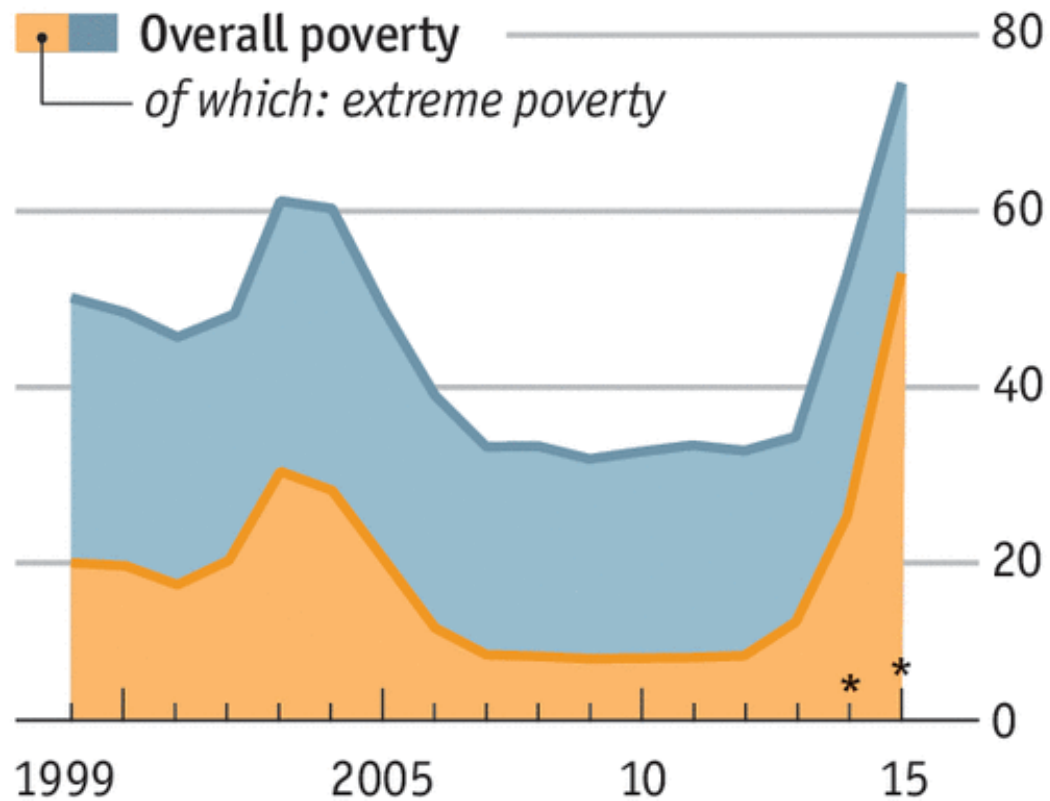

Source: IMF World Economic Outlook Database

Pushed to new extremes

Venezuelans living in poverty
% of population

Sources: INE; ENCOVI

* Estimate

Exodus

